

Justitiedepartementet

Enheten för processrätt och domstolsfrågor

Martina Löfstrand

103 33 Stockholm

Vår referens/dnr:

127/2016

Er referens/dnr:

Ju2016/04138/DOM

2016-09-01

Remissvar

Otillåtna bosättningar, Ds 2016:17

Svenskt Näringsliv har tagit del av departementspromemorian och anför följande.

De fall som förekommit avseende olovligt besittningstagande av annans mark har präglats av en brist på handling från myndigheternas sida som verkat besynnerlig. Ett antal bestämmelser i brottsbalken torde ha aktualiserats; främst brottet egenmäktigt förfarande. Trots detta har polisen i en del uppmärksammade fall inte ingripit, utan saken har så småningom blivit en fråga för kronofogdemyndigheten.

I promemorian sägs, sid 98, att polisen redan idag har nödvändiga legala möjligheter att kunna ingripa mot otillåtna bosättningar och att, särskilt ur markägarens perspektiv, det är en fördel om polisen "mer aktivt utnyttjar" dessa möjligheter.

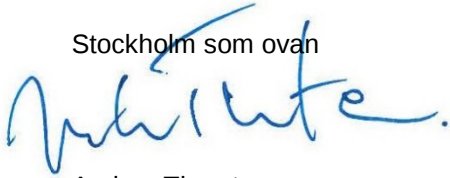
Utgångspunkten för bedömningen bör vara att äganderätten inte får kränkas. Denna rätt är skyddad både genom konventioner och svensk rätt, staten är skyldig att tillse att det finns rättsmedel mot ingrepp i äganderätten, promemorian sid 64.

Frågan om ett effektivt beivrande av denna typ av gärning är av stor betydelse eftersom det i någon mening motstående skyddet för annans "hem" som skulle kunna aktualiseras bland annat är beroende av tidsaxeln. Även flera andra faktorer synes i praxis också krävas för att aktualisera t ex en proportionalitetsbedömning. Eftersom promemorian inte närmare fördjupar sig i frågan om när den särskilt skyddsvärda kränkningen av äganderätten har uppstått, kan det uppstå frågor om när polisens rätt eller möjlighet att ingripa föreligger och den särskilda handräckningen skall användas. I promemorian används uttrycket "otillåtna bosättningar" – vilket möjligen är det som skall bevisas – samtidigt som det är tänkt att polisiära åtgärder och handräckning tidsmässigt skall kunna ske som alternativ.

Svenskt Näringsliv anser att det måste tydliggöras att det är polisen som i första hand och i de överlägset flesta fall skall avbryta det påbörjade brottsliga angreppet på annans egendom. Detta kan behöva klargöras i lämpliga regelverk för polisen.

För de undantagsfall där handräckning skulle kunna komma ifråga räcker inte promemorian som underlag. Det måste vidare utredas vilka förutsättningar som skall föreligga för att reglerna om proportionalitet skall aktualiseras. Det är möjligt att de i princip enbart skall användas i en verkställighetssituation.

Stockholm som ovan

Anders Thorstensson
Koncernjurist